

ת"ד 4210/11/12 - מדינת ישראל נגד מוחמד המאם

בית משפט השלום לתעבורה בעכו
ת"ד 12-11-4210 מדינת ישראל נ' המאם

בפני השופט אבישי קאופמן
בעינוי: מדינת ישראל

נגד
מוחמד המאם

thèse

בתיק זה הורשע הנאשם, על פי הודהתו, בעבירות של **נהיגה بلا רשות נהיגה, נהיגה בנסיבות ראש**, או היטה או מתן אפשרות לח齐יה במעבר ח齊ה ובהפקרה לאחר פגעה.

מתברר כי הנאשם, שמיעולם לא קיבל רשות נהיגה, נהג ברכב מסווג אופל ביום 21.9.10, התקרוב למעבר ח齊ה בעיר טמרה, לא אפשר להולכת רגל בשם ר' ע', לחצות את המעבר, פגע בה והמשיך בנסיעהו, תוך שהוא עוזב את המקום מבלי לעמוד על תוצאות התאונה.

הנائم **הודה** מלכתחילה בעבירות של **נהיגה بلا רשות ופגיעה בהולכת הרגל**, אך **הכחיש** את עבירת **ההפקרה**. התקיק נקבע לשמיית ראיות ליום 6.3.14, מועד בו חוזר בו הנאשם מכפירתו והודה בעבירות. הנאשם הופנה לשירות המבחן וב"כ המאשימה טען לעונש בדיון מיום 15.9.14, אלא שבעקבות דין זה הגיע הנאשם בקשה לחזור בו מהודאותו, וזאת בהתאם על הטענה כי הייתה הבנה שיטוט עליון לעונש בעבודות שירות בלבד.

הבקשה התקבלה בסופו של דבר, והתיק נקבע לשמיית ראיות פעם נוספת ליום 26.5.15. לפני מועד זה הודיעו הנאשם על חזרה מכפירה והודה באשמה, כמשמעותה שאין בין הצדדים כל הסכמה לעניין העונש. וביום 26.5 נשמעו שוב טיעוני הצדדים, בסיוםם הופנה הנאשם לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות.

כאמור לעיל, בין הצדדים אין מחלוקת כי הנאשם נהג ברכב למטרות שהוא כלל אינו מורשה נהיגה, כמו כן אין מחלוקת כי הנאשם אשם בתאונת שהתרחשה בעת שהגב' עוזד חצתה את הכביש במעבר ח齊ה. מתברר כי פגועתה של גב' עוזד בתאונת הייתה קלה, היא נבדקה בחדר המיון, שוחררה לביתה בסיום הבדיקה ללא נמצא ממשועתי, והופיע לדין ביום 26.5.15 בו אישרה כי "אין לי כלום".

המחלוקת העיקרית היא אפוא, באשר לנסיבותו של מעשה ההפקרה. מוסכם כי האירוע התרחש בשעות אחר הצהרים, בלב העיר טמרה, ליד המרכז הרפואי "זהראוי". עוד מוסכם כי הנאשם לא עצר את רכבו במקום. אלא, שلطענת הנאשם, הוא עצר בקרבת מקום ואף התקשר מיוזמתו לשוטר בשם אחמד סועאדי. בהקשר זה הוגש מזכיר של השוטר סועאדי ממנה עולה כי בעת שהה בחופשה "התקשר אליו" מחמוד המאמם והודיע לו שעשה תאונת דרכים ופגע הולכת רגל ... והוא נבהל, עליה למש"ק לא מצא אותו ונבהל בעקבות שאין לו רשות הנהיגה וגם לרכב שלו אין ביטוח ואין טפס. הפניתי אותו שיגיע מידית לתחנה ויסגור את עצמו".

המאמינה חקרה על גרסת בהקשר זה וטענה כי פניו של הנאשם לשוטר סועאדי באה רק לאחר שזוהה בידי הנפגעת בתאונת ולאחר שנודע לנאם כי המשטרה מחפשתו אותו.

המאמינה טענה כי בשילוב של עבירות הנהיגה ללא רשות ועבירת ההפקרת מתחם העונשה הרואוי של 18 עד 30 חודשים מסר לצד פסילת רשות לתקופה ממושכת ועונשים נלוויים.

לעומת עמדה זו ביקש הסגנו כי יאמץ את המלצה שירוט המבחן ואתיל על הנאשם עונש של **של"צ בלבד**. הסגנו ציין את תרומתו של הנאשם לחברה במסגרת שירות הרווחה של עיריית טמרה, הציג מכתביו המלצה וביקש להסתמך גם על דברי הנפגעת אשר הצהירה כי היא סולחת לנאם. לחילופין ביקש הסגנו כי אסתפק בהטלת עונש מסר לריצוי **בעבודות שירות**.

כאמור, בעניינו של הנאשם נערכ **טסקירות מבחן**. מהטסקירות עולה כי מדובר באדם בן 45, נשוי ואב לחמשה. המדבר באדם שמצואו מתחמי מצוקה כלכלית קשה, אשר למד 4 שנים בלבד ולאורך שנים התפרנס מעובודה כרועה צאן או מקצועאות מל"ל. הנאשם היה מכור בעבר לאלכוהול, אך בשנים האחרונות נגמר, יצא ממעגל האבטלה והשתלב בעובודה למען לאנשים בעלי צרכים מיוחדים.

שירות המבחן סבור כי הטלת עונש מסר על הנאשם תפגע במאפייני שיקומו והמליץ על הטלת עונש של**של"צ בהיקף של 200 שעות**.

נהיגה ללא רשות הנהיגה:

כפי שחזרתי וציינתי בעשרות גזר דין בהקשר זה, אין לקבל כי מי שאינו מורה בהנעה ולא הוכשר לכך נוטל לעצמו את החירות לנוהג ברכב, פעולה שכורוכה בסיכון ומחייבת מיומנות. חומרת העבירה של נהיגה ללא רשות הנהיגה, הסכנה הרבה הטמונה בהנעה ברכב על ידי אנשים שלא היו מושרים, זאת בנוסף להיות עבירה זו נפוצה לצערו, מחייבים להעדיף את האינטרסים הציבוריים של הרתעה הרבים על פני האינטרס האויש של הנאשם. כפי שנקבע בשורה ארוכה של פסק דין וראו לדוגמא עפ"ת 37490-07-12 **נסר נסראללה נ' מדינת ישראל**, עפט (מרכז) 31341-06-13 **חאג'יחיא מוחמד נ' מדינת ישראל**, ועפט (מרכז) 17539-07-12 **סולמן ابو דחל נ' מדינת ישראל** "די בהנעה ראשונה על רכב של בלתי מורה כדי להצדיק עונש כאב ומכבי. עונש מסווג זה יהווה הרתעה שלא תבוצע נהיגה נוספת על ידי

אותו נגה בלתי מורשה וכן לבלתי מורשים אחרים בכך".

כל שמדובר בעבירה ראשונה, ינווע העונש הראוי במתחם שבין מאסר שכלו מותנה למאסר שחלקו יהיה בפועל, לתקופה קצרה, אותה ניתן לרצות בעבודות שירות. זאת בתלות בכלל הנסיבות.

ובן כי כאשר מדובר בנהיגה בטבורה של עיר, במקום הומה אדם - לדברי הנאשם - מדובר בנסיבות מחמירות. אין מדובר במעשה משובה של צער העומד בפני קבלת רשות, במקורה של "הזהת" רכב בחניון או אף נהיגה בדרך עפר. מהתנהגותו של הנאשם עולה כי מדובר בניוגר ברכב באופן קבוע, וזאת על אף שימושם לא קיבל רשות. לפיכך, דומה כי לו היה מדובר בעבירה זו בלבד, היה נגזר על הנאשם עונש מאסר קצר לריצוי בעבודות שירות, וכאשר לעבירה זו מצטרפות עבירות נוספות, מדובר במקורה חמוץ שבעתיים.

עבירת ההפקרה:

רבות כבר נאמר ונכתב על עבירה זו אשר היא מהחמורים שבפקודת התעבורה, והמגלמת בתחום התנהגות פסולה ומכוערת, שיש להוקיעה. מדובר בחובה מוסרית ראשונה במעלה לבוא ולסייע לאדם פצוע הצורך לעזרה. חובה זו מצאה את ביטויו בחוק לא תעמוד על דם רעך, המחייב כל אדם להושיט עזרה לאדם המצוי בסכנה לחיו או לשילמות ובリアות גופו. חובת ההצלה והסייעת מתחייבת קל וחומר כאשר מי שנוגר ברכב הוא שפגע באדם, ובמידה גבוהה ובדרישות גבוה. עוד יותר כאשר הנוגר הוא הנאשם בתאונת. הנורמה ההתנהגותית הרואה של עצירה במקומות התאונה נועדה להושיט עזרה למי שזוקק לעזרה, וזאת מהטעם שהתרחקות מזרת התאונה בשלבים כה ראשוניים שלה והימנעות מסיע רASON ונזק עזרה, עלולה לגרום להחמרה במצבו של מי שנפגע בתאונת. יתרה מכך, גם אם עזיבת זירת התאונה לא גרמה במישרין או בעקביפין להרעה במצבו הרפואי של הנפגע, ההתנהגות עדין תחשב כפסולה וכך יש לעקרת מן השורש. תפקידו של בית המשפט הוא לקבוע עונשה הולמת, אשר תבטא את חומרת המעשים תרתייע את הציבור, כדי למנוע, ולמצער להפחית, את היסנותם.

במסגרת החוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 101), תשע"ב-2011, הוחמורה העונשה בגין עבירת ההפקרת אחריו הפגיעה, וכן מדרג חמורה בהתאם ליסוד הנפשי שנלווה לביצוע העבירה. סעיף 64א(ב), לפיו הורשע הנאשם בתיק זה, קבוע עבירת ההפקרת שנעשתה כאשר לנוגר מודעות בפועל לגבי פגעה באדם, להבדיל מידיעה בכוח (סעיף 64א(א)).

החוק נקבע הציב את עבירת ההפקרת בראש מדרג חמורת עבירות התנועה, ולעבירה מושא תיק זה נקבע רף מקסימלי של 7 שנות מאסר. לגבי עבירה זו הביע החוקן עדמה חד משמעות לפיה ראייה עונשה חמירה הכוללת מאסר בפועל כעונש חובה.

עם זאת, בכל מקרה יש לקבוע עונשה ספציפית הולמת את כלל נסיבותו. במקרה דנן אין להתעלם מכך שמדובר בפגיעה קלה ומהעבודה כי "הפקרת" הנגעת הייתה במקום ציבורי בו התגוזד קהל רב - בפתחו של מרכז רפואי -

שאכן הביא לטיפול בה באופן מיידי. נסיבות מעין אלה שימוש להקללה בת.פ (י-ט) 3121/07 **מדינת ישראל נ' אבו סארה** שם דובר, בדומה ל מקרה שבפניו בנהג בלתי מורשה אשר פגע בהולכות רgel וגרם לחבלת ממשית. בית המשפט קבע כי "אם אכן התגודה קhalb רב סיבי הילודות הפציעות, הרי שבפועל לא נותרו הילודות ללא עזרה כלשהי ולא נטשן במקוון, ללא כל כוונה להשיג להן העזרה הרפואית הנאותה". בית המשפט גזר שם על הנאשם 5 חודשים מאסר בפועל וחמש שנות פסילה מקבלת רשות. הנאשם ערער על גזר הדין וביקש כי העונש ירוצח בעבודות שירות, אך בית המשפט העליון לא נעתר לבקשתה זו - ע"פ 4259/08.

גם בת.פ (ת"א) 40267/08 **מדינת ישראל נ' יצחק חדף** ראה בית המשפט נסיבות מקילות להפקרה וצין כי "אין מדובר באחד מאתם מקרים שבהם ביטת המשפט נדרשתה תיחס את הנטישה למכוורת, שגובלת בחוסר אכפתתו ותמודלו של קרבנה העבריה, אל אב מקורה השבוה הפקר הנעשתה רק לאחר שהנאשם נותר בדיזרת האירוע ועוד אשכחות הצלחה זמננו לזרה, מה עוד שטענתו הנאשם, של אנסטרה בריאות, לא היה מדובר בפגיעה חמורה שיכנה את חייו הנפגע במקרה זה נגזר על הנאשם עונש של שישה חודשים מאסר בעבודות שירות".

מנגד, קיימים מקרים של עונשה חממייה בהרבה.

בע"פ 4864/14 **ענash נ' מדינת ישראל** שם יוספה לנאים עבירות הפקרה בלבד, ללא אחריות לתאונת, קבע בית המשפט המחויז מתחם עונשה של 24 עד 48 חודשים, וגזר על הנאשם 28 חודשים מאסר בפועל. העונש, לרבות מתחם העונשה אושר בידי בית המשפט העליון.

בע"פ 3754/14 **גורמצנו נ' מדינת ישראל** נקבע על ידי בית המשפט העליון, מתחם עונשה שבין 12 ל - 40 חודשים מאסר בפועל, וזאת בהתאם למועד בו מדובר היה בפגיעה קשה בהולך רgel.

מתחם העונשה:

כאשר מדובר בשתי עבירות שהתרחשו באירוע אחד, יש לקבוע מתחם עונשה כולל, אשר מובן כי אין בו "חיבור חבוני" של שני המתחמים יחד. על מקרה חל סעיף 40 ג(א) לחוק העונשין המורה:

"הרשיע בית המשפט נאים בכמה עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לאירוע כולם ויגזר עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע".

כאשר אני מביא בחשבון את כל האמור לעיל, מחד גיסא את העובדה כי הנאשם נהג בלבד רשות ניגזה כלל ואת חומרת עבירת הפקרה, ומאוןך גיסא את הפגיעה הקללה בהולכת הרgel והעובדה כי הפקרה לא סיכנה את מצבה, סבורני כי מתחם העונשה ההולם הוא של מאסר לתקופה שבין 6 ל - 15 חודשים, וזאת לצד פסילה מקבלת רשות למספר שנים.

חריגה ממתחם הענישה:

סעיף 40(א) לחוק העונשין מאפשר לסתות ממתחם הענישה שנקבע אם "מצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שיסתקם".

במקרה דן כאמור שירות המבחן על ענישה בדמות של"צ. המדובר בחריגה משמעותית ממתחם הענישה ואי הטלת מאסר בפועל כלל. אכן הנסיבות המתוארות בתסקיר הין מיוחדות. הנאשם אכן שיקם עצמו בשנים האחרונות, יצא ממעגל האבטלה, נגמר מההתמכרות לאלכוהול והפך לאדם התורם לחברה. עם זאת, איני סבור כי יש הצדקה לחריגה כה משמעותית ממתחם הענישה בעניינו. חומרת העבירות, כל אחת בנפרד ומכל ווחמור שתיהן גם יחד, מחייבת הטלת עונש של מאסר בפועל, אף לא בדרך של עבודות שירות.

המלצת שירות המבחן, כשמה כן היא, המלצה בלבד. גם שיש בנסיבות המתוארכות בתסקיר כדי להצדיק הקלה עם הנאשם, איני סבור כי ניתן להקל בעונשו עד כדי אי הטלת מאסר כלל.

בהקשר זה ראוי להזכיר את פסק דין של בית המשפט המחוזי בחיפה בתיק 14-08-23796-**מדינת ישראל נ' קיריל סולדטקין**, שם ראה בית המשפט לנכון להקל בעונשו של הנאשם, בעיקר לאור גילו הצער ולחרוג ממתחם הענישה, אך לא קיבל את המלצה שירות המבחן במלואה וגורע עליו עונש של שישה חודשים מאסר בעבודות שירות.

עונשו של הנאשם במקרה דנן:

לאחר ששלמתי את כל האמור לעיל, ראייתי לנכון, בעיקר לאור פעולותיו של הנאשם לשיקום, להטיל עליו עונש בקצתה הנמוך של המתחם. שקלתי האם לאפשר לנאם לרצות עונש זה בעבודות שירות או להוציא כי ירוצה במאסר של ממש, ובסיומו של דבר ראייתי לנכון לקבוע כי העונש יופצל כך שני הchodshim הראשונים ירוצו במאסר של ממש, ויתרת התקופה בעבודות שירות בהתאם לקביעת הממונה על עבודות השירות.

עוד ראייתי לנכון להטיל על הנאשם פסילה מקבלת ראשון נהגתה לתקופה של חמיש שנים.

אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

* **שישה חודשים מאסר בפועל.**

אני קובע שני החודשים הראשונים מתוך תקופה זו ירוצו במאסר של ממש.

הנאשם יתיצב למאסר בבית המעצר קישון ביום 6.9 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על הנדון לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למינוי מוקדם, עם ענף אבחן ומיוון של שב"ס, טלפונים: 9787377 - 08, 9787336 - 08.

יתרת ארבעת חודשי המאסר, תרצה בעבודות שירות, בבית הקישיש בשפרעם, כמפורט בחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות מיום 29.6.

הסגור יdag לתיום מועד לריצוי עונש זה למועד שמיד לאחר סיום עונש המאסר, וימסור לתיק הודעה על המועד שתואם לא יותר מיום 1.9.

הנאשם מזוהה כי הפרת תנאי עבודה השירות תביא להפסקתו באופן מנהלי וריצוי העונש במאסר של ממש.

* **אני דין את הנאשם ל - 6 חודשים מאסר על תנאי למשך שנים,** והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתקופה הנ"ל על עבירה של נהיגה ללא רשות נהיגה או נהיגה בזמן פסילה.

* **אני פוסל את הנאשם מלחייב או מלחזיק רשות נהיגה לתקופה של 5 שנים.**

כפי שעולה מכתב האישום, ועל פי הצהרת הנאשם אין הוא מחזיק רשות תקף להפקדה. לפיכך, הפסילה בתיק זה בתוקף מיום הפסילה עד תום ההליכים ותחושב מאותו מועד בכפוף לשימוש כל פסילה תקפה קודמת שטרם הסתיימה או חושבה, כאמור בהחלטה מיום 6.3.14. **لتשומת לב הנאשם, חישוב הפסילה בפועל הינו במשרד הרישוי, וכל עוד לא dag הנאשם לחישובה לקבלת רשות נהיגה תקף הנהיגה אסורה עליו, והוא עלול להיחשב כנווג בזמן הפסילה.**

* **בנסיבות, איני גוזר על הנאשם כניסה קנס ואני מורה לו לחתום על התcheinבות כספית על סך 7,500 ₪ להימנע מלבצע עבירות בהן הורשע בתיק זה במשך שנים מהיום.**

לשם הבטחת התיאצובתו לריצוי עונשו יחתום הנאשם על ערבות ע"ש 10,000 ₪, וכן יפקיד בתוך שלושה ימים ערבות צד ג' על סכום דומה. כמו כן ניתן כנגד הנאשם צו עיכוב יציאה מהארץ. אם לא ימלא הנאשם את התנאים שלעיל, יעצר ויתחיל בריצוי עונשו באופן מיידי.

הזכירות תמציא החלטה זו לידי הממונה לעבודות שירות.

זכות ערעור תוך 45 יום, לבית המשפט המחוזי בחיפה.

ניתן היום, 20 ביולי 2015, במעמד הנאשם, בא-כוחו עו"ד לוטפי דיאב וב"כ המאשימה מתמחהגב' שחאהה.